

ZEITSCHRIFT FÜR GESCHICHTSWISSENSCHAFT, Berlin 1973.

Centralni institut za povijest pri Akademiji nauka Demokratske Republike Njemačke u Berlinu izdaje ovaj *mjesečnik* s privlačnim naslovom »Časopis za historijsku nauku«. Pred nama je, dakle, 12 svezaka s ukupno 1578 stranica godine 1973, koja predstavlja XXI godišće. Suradnici su, uglavnom, stručnjaci iz glavnih gradova DRNj (Berlin, Jena, Rostock, Weimar, Leipzig, Magdeburg, Dresden, i dr.), nešto iz Moskve, jedan iz L'vova. Časopis svoje priloge svrstava u ove rubrike: Članci, Miscellanea, Dokumentacije, Diskusije, Pisma uredništvu, Izvještaji i primjedbe, Bilješke iz naučnog života, Osvrt na literaturu, Recenzije, Anotacije. Posljednja rubrika podijeljena je kronološki: Prehistorija; Stari vijek; Razdoblje do 1789. god.; Od 1789. do 1917; Od 1917. do 1945; Općenito. Te »Anotacije« nisu samo kratki prikazi publiciranih djela, rasprava, časopisa, informacija o novim bibliografijama, nego katkad i izvještaji o rezultatima istraživanja, npr. arheoloških iskapanja slavenskih kultura u okrugu Dresden (XII, 1540). Miscellanea su ovdje, zapravo, članci za koje je uredništvo smatralo da ipak u nekoj nijansi treba da budu drugačije svrstani. Primjera radi: Metode i mogućnosti komparativne medievistike, V, 542; Antikomunističke djelatnosti njemačkog imperijalizma u Africi južno od Sahare u godinama od 1919. do 1939, IX, 1066. »Bilješke iz naučnog života« (u svemu ih ima 12) odnose se na rođendane zaslužnih historičara, na odlikovanja, počasna imenovanja, promaknuća, priznanja, promocije i nekrologe. Rubrika »Literaturbericht«, koju smo preveli kao »Osvrt na literaturu«, specifična je, javlja se samo jedanput, kada donosi panoramski osvrt na francuske publikacije o fašizmu (IV, 457), a koje autor već u naslovu naziva 'građanskima'.

Ovo godišće donosi u svemu 28 članaka, 91 recenziju, više od 500 anotacija. Članci nisu popraćeni rezimeom na stranom jeziku, ali se zato na koricama svakog broja štampaju naslovi članaka, objavljenih u tom broju, na 4 strana jezika. Međutim da ova naša 'anotacija' ne ostane samo na općim informacijama, pogledajmo i sâm sadržaj ovog časopisa, a, po običaju prikazivača, potražimo najprije teme koje bi se mogle odnositi na nas. Njih među člancima nema, ali se jedna anotacija osvrće na izvještaj o internacionalnom kolokviju o formiranju nacionalne svijesti u naroda jugoistočne Evrope (kolokvij je god. 1968. u Parizu organizirao UNESCO). U okviru toga spominje se referat R. Samardžića o tome problemu kod jugoslavenskih naroda (I, 97). U širem smislu dotiče nas se bilješka o knjizi E. Wintera pod naslovom »Barok, apsolutizam i prosvjetiteljstvo u Dunavskoj Monarhiji«, Beč 1972. (I, 105), a još u širem smislu, također, jedna bilješka, koja se odnosi na jednu publikaciju Tiriškog muzeja za prehistoriju, a nosi naslov »Slawen in Thüringen, Geschichte, Kultur und Anthropologie im 10. bis 12. Jahrhundert«, autorâ H. Bacha i Sigrid Dušek.

S obzirom na interes izdavača ČSP, posebno spominjemo članak N. E. Ovčarenka, profesora iz Moskve, o »Doprinosu F. Mehringa strategiji njemačkog radničkog pokreta u periodu imperijalizma« (VII, 793) i članak D. Frickea, sveuč. profesora iz Jene, pod naslovom »O dijalektičkom odnosu partija-klasa u njemačkom radničkom pokretu prije I svjetskog rata« (V, 524). S različitih stajališta raspravlja se o Trećem Reichu, ali i o povijesti i o sadašnjoj situaciji u Čileu. U člancima se dotiču i poneka pitanja iz povijesti Engleske (npr. »Aspekti britanske vanjske politike u 20-im godinama«, XII, 1423, iz pera više asisten-

tice Centralnog instituta za historiju u Berlinu, Mirjam Kölling) — a i Francuske («O ulozi buržoazije u građanskim revolucijama 1789. i 1848.» autora W. Schmidta, III, 301). Govori se o socijalizmu, komunizmu, odnosu DDR prema ostalim zemljama Istočnog bloka, ali ima članaka koji zahvaćaju probleme historiografije kao takve (npr. J. Glasneck, sveuč. docent, Halle, »Imperialistička historiografija i nacionalni pokret oslobođenja. Glavne tendence u američkoj i britanskoj građanskoj literaturi o razvoju Bliskog istoka od god. 1945. dalje«, VI, 656). Recenzije i anotacije više prate sovjetske publikacije nego francuske, engleske ili američke. Ali čitalac je informiran i o češkim, rumunjskim, poljskim i drugim novijim izdanjima s područja historiografije. Širini ni tematski, ni vremenski nema granica, pa se komentiraju djela ili rasprave, npr., historijska interpretacija Maxa Webera, značaj Kopernika, K. Liebknecht prema kršćanstvu i crkvi, izbor članaka iz Diderot-d'Alembertove Enciklopedije, kasno brončano doba na teritoriju Češke, atenska demokracija, egipatske dinastije i dr. U naše vrijeme selekcije po strukama i podstrukama, ovaj časopis privlači zbog tematske raznolikosti, ali se pri kraju čitanja i prelistavanja ipak doima kao zastarjela izdavačka koncepcija. Naslovi, a i imena autora, na kojih desetak jezika raznih lingvističkih grupa, štampani su — kako prikazivač prosuduje — besprijezornom ortografijom (tako i spomenuto naše ne baš jednostavno prezime Samardžić) — što nije naodmet da bude pohvaljeno.

Branka Pribić